

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a dr.Markocsányi Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Farkas Géza ügyvéd által képviselt alperes ellen közös gazdálkodás eredményének elszámolása iránt a Somogy Megyei Bíróság előtt 5.P.27.006/2004. számon indult és a Pécsi Ítéltábla 2007. január 11-én kelt Pf.III.20.291/2006/4. számú ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.291/2006/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 65.000,- (Hatvanötezer) Ft Áfát is magába foglaló felülvizsgálati perköltséget.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 585.800,- (Ötszáznyolcvanötezer Nyolcszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A peres felek 1999. szeptember 15-én bérleti szerződést kötöttek sertéstelep hasznosítására, sertéshízlalás céljából. Az alperes a pénzügyi fedezet biztosítását, míg a felperes személyes munkavégzést vállalt. Megállapodásuk szerint az elért eredményben egyenlő arányban osztoznak. A peres felek között a gazdálkodás a perben eljáró bíróságok álláspontja szerint 2001. december 1-jén megszakadt. Az együttgazdálkodás ideje alatt az alperes összesen 2.605.000,-Ft-ot fizetett ki a felperesnek.

Felperes módosított keresetében az általa felvett 2.605.000,-Ft beszámításával 9.867.000,-Ft és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a közös gazdálkodás eredménye 5.053.038,-Ft volt, így az őt jogszerűen megillető összegnél nagyobb összeghez jutott a felperes.

A Somogy Megyei Bíróság 2006. május 25-én kelt ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.890.713,-Ft-ot és annak 2001. december 1. napjától járó kamatait, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Ítélete indokolásában kifejtette, a felek között a Ptk.568.§-a szerint létrejött polgári jogi társaságra vonatkozó szerződés semmis, figyelemmel azonban az eset körülményeire az elsőfokú bíróság a társasági szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánította és elvégezte a felek közötti elszámolást. A bíróság a közös gazdálkodás idején elért bevételek nagyságát 34.205.433,-Ft-ban állapította meg. Ezen összegben belül 31.249.958,-Ft volt a hízósertés értékesítés összege, 287.302,-Ft a Zs.L. által átengedett intervenciós támogatás, és 2.668.173,-Ft a harmadik személyek felé történt sertés értékesítés összege. Az elsőfokú bíróság igazságügyi könyvszakértői vélemény alapján azt állapította meg, hogy az együttgazdálkodás ideje alatti kiadások a következők voltak: 9.931.061,-Ft a hízósertés alapanyagára, 2.730.861,-Ft a sertéstartás érdekében felmerült költség. (Nem vette az elsőfokú bíróság figyelembe az itatóberendezések értékét /390.000,-Ft/, ugyanakkor a 341.220,-Ft felújítási munkálati számlát, továbbá a könyvelési költségekre elszámolt 100.000,-Ft-ot a felmerült költségek között elszámolta.) A záró állomány értékét 3.930.021,-Ft-ban határozta meg. Igazságügyi állattenyésztési szakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 3444 kg szója feletetésére 273.577,-Ft értékben nem volt szükség, így a vásárolt takarmányok értékét a könyvszakértői véleményben megállapított 16.755.553,-Ft helyett 16.481.996,-Ft-ban állapította meg. Megállapítása szerint az együttgazdálkodás idején az összkiadás 29.144.028,-Ft, így tehát a közös gazdálkodás felekre jutó eredménye 4.495.713,-Ft volt. Figyelembe vette, hogy a felperes az alperestől 2.605.000,-Ft-ot az együttgazdálkodás idején megfizetett, így ennek megfelelően marasztalta az alperest.

A Pécsi Ítéltábla 2007. január 11-én kelt ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, rendelkezett a másodfokú perköltség megfizetéséről. Ítélete indokolásában kifejtette, helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az együttgazdálkodás a felek között 2001. december 1-jén szűnt meg. Felperes a Városi Bíróság előtt előterjesztett keresetében ezt állította, kamatot is ezen időponttól követelt és csak a kiegészítő könyvszakértői vélemény ismeretében, a perindítást követő 2 év elteltével

állította először, hogy a közös gazdálkodás 2001. október 31-én fejeződött be. Alperes ezzel szemben következetesen elfogadta a 2001. október végi időpontot, amit az alperes apjának tanúvallomása is megerősített. A felperes nem bizonyította és nem indokolta, hogy eredeti előadását miért módosította. Alaptalannak találta a másodfokú bíróság azt a felperesi álláspontot, hogy az értékesített sertések száma több volt az elszámolásban figyelembe vettnél. Kifejtette, a könyvelésben szereplő 784 db állategészségügyi igazolással szemben az állattenyésztési szakértő 965 db állat értékesítését állapította meg. Az alperes azonban a másodfokú eljárásban a másodfokú bíróság álláspontja szerint kellően igazolta, hogy Zs.L. felvásárló nevére lettek esetenként kiállítva az állatorvosi igazolások, más tenyésztőtől vásárolt sertésekre vonatkozó igazolásokkal együtt. A másodfokú bíróság helyesnek találta a 16.481.996,-Ft takarmány költséget. Álláspontja szerint a felperes alaptalanul kifogásolta a 2000. szeptember 30-i, a 2001. január 23-i és a 2001. március 12-i vásárlási számlák elfogadását, mert azok a könyvszakértő megállapítása szerint szabályosak voltak. Úgyszintén a 2001. novemberi vásárlásokat elszámolhatónak találta, figyelemmel arra, hogy 2001. december 1-jéig a közös gazdálkodás még fennállott.

A jogerős ítélettel szemben a felperes felülvizsgálati kérelmet, az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

Felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és keresetének megfelelő döntés meghozatalát kérte. Kifejtette, az alperessel a közös gazdálkodás 2001. október 31-ig tartott. Az alperes a Kaposvári Városi Bíróság előtt folyamatban volt eljárásban maga is ezt az időpontot jelölte meg. Így a felperes a 2001. október 31-i napját meghaladó kiadásokat nem fogadja el. Az elsőfokú bíróság által kirendelt könyvszakértő által készített szakvélemény hiányos, a hatósági állatorvosi igazolások kiállítása a sertések elszállításához szükséges volt. Az alperes kevesebb sertést értékesített, mint amennyi az állategészségügyi szolgáltatások szerint történt, ami azt jelenti, hogy az alperes nem készített valamennyi értékesítésről számlát. Ebből adódóan a hízósertés értékesítésből 46.201.000,-Ft bevétel folyt be. A záróállomány étéke 4.325.700,-Ft, a harmadik személyek felé történő értékesítés 2.688.000,-Ft, míg az átengedett intervenciós támogatás 287.000,-Ft volt, a közös gazdálkodás összbevétele ílymódon 53.501.700,-Ft. Felperes felhívta a figyelmet arra, hogy az alperes által csatolt igazolások ellentmondásosak. Kifejtette továbbá, az elsőfokú bíróság számítási hibát követett el, a fel nem használt szója mennyiségének és értékének meghatározásakor. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a perbeli időszakban megvásárolt 3444 kg nem került felhasználásra 273.577,-Ft értékben. A szakértői vélemény szerint 99.899 kg szójabúzából 55.990 kg került

felhasználásra a 43.909 szója értéke az elsőfokú bíróság által meghatározott értékkel 79.43,-Ft/kg-ban számolva 3.487.692,-Ft volt. Iratellenesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy ekkora takarmánytétel a kirendelt könyvszakértői véleményben nem szerepel. A könyvszakértő rögzíti, hogy 2000. június 19-én 16.765 kg, 2001. október 4-én 23.700 kg szója vásárlása történt meg. A szakértő a 2000. december 29-i takarmányvásárlást ekként határozta meg, holott az többek között 59.434 kg szóját jelentett. Felperes elfogadta, hogy a saját termelésű kukorica felhasználására nem volt szükség, így a kiadásokat 4.257.000,-Ft-al csökkenteni kell. Felperes változatlanul nem tudja elfogadni a 2000. szeptember 30-i, a 2001. január 23-i, ill. a 2001. március 12-i számlában foglaltakat, továbbá a 2001. november 25-i hízósertés alapanyag vásárlás öt tételét, illetve a 2001. november 26-i egy tételt, összesen 630.429,-Ft értékben, figyelemmel arra, hogy a közös gazdálkodás 2001. október 31-én megszűnt. A szakértő által meghatározott 34.065.065,-Ft-ból le kell vonni az alperes saját termelésű kukoricájának értékét, 4.257.600,-Ft értékben, a fel nem használt szója értékét 3.487.690,-Ft, a vizes etetők értékét 390.000,-Ft, valamint a fentebb említett vásárlások értékét 944.916,-Ft értékben. Így a kiadások értéke 24.984.867,-Ft. Ebből kifolyólag a felperest megillető összeg 11.653.417,-Ft. Felperes hangsúlyozta továbbá az alperes könyvelési kötelezettségének nem tett eleget, ez nehezítette a felperes számára jogai érvényesítését. Nem tartotta be az alperes a bizonylati fegyelmet, a bérleti díjat sem fizette meg. Az alperes több állami támogatást kapott, mint ami könyvelésében szerepelt.

Alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az első fokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felperesi kereset elutasítását kérte. Kifejtette, helyesen állapították meg a perben eljáró bíróságok, hogy a közös gazdálkodás 2001. november 30-áig tartott. Az állategészségügyi igazolásokkal kapcsolatos előadásait jogszerűen fogadta el a másodfokú bíróság. Az igazságügyi állattenyésztési szakértő szakvéleményében a tápanyag felhasználására vonatkozó rész nem fogadható el, mert a sertéseket különböző helyekről vásárolták, különböző egészségi állapotban. Az etetés a háztájiban megszokott moslékos technológiával történt, illetve a sertéstelepnek jelentős hibái voltak. Tévesen állapította meg a szakértő, hogy 3,7 kg takarmány elegendő volt 1 kg hízó súly előállításához. Az alperes által hivatkozott szakirodalomban átlagosan 4,6 kg jelenik meg, mely a technológiából eredő pazarlásokat is figyelembe veszi, ily módon a 99.890 kg szójadara elfogyott. Mindebből az következik, hogy téves szakértői véleményen alapul a jogerős ítélet. Álláspontja szerint a felperes felülvizsgálati kérelmében tévesen állapította meg a közös gazdálkodás bevételeit, illetve kiadásait. Tévesen állítja, hogy az alperes nem tett eleget könyvelési kötelezettségének, a könyvszakértő egyértelműen megállapította,

hogy az alperes a bizonylati fegyelmet betartotta, a bérleti díjat megfizette, az intervenciós támogatást a könyvelésében feltüntette. A felperes felülvizsgálati kérelmében foglaltak azt jelentenék, hogy a felek tevékenységüket a befektetett tőkére vetítve több mint 120%-os hozammal végezték.

Felperes 2007. november 5-én kelt beadványában a felülvizsgálati kérelmében foglaltak vonatkozásában néhány tényre ismételten felhívta a bíróság figyelmét.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati, illetve a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A felperes felülvizsgálati, az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében annak tételes megjelölése nélkül, de tartalmilag a Pp.206.§-ában foglaltak megsértésére hivatkoztak. A Legfelsőbb Bíróság már több eseti döntésében kifejtette, hogy a Pp.270.§ /1/ bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálatát csak jogszabálysértésre hivatkozva lehet kérni, ezért a felülvizsgálati eljárásban, mint rendkívüli jogorvoslati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére csak rendkívül kivételesen, iratellenes, a logika szabályaival kirívóan ellentétes mérlegelés esetén van lehetőség, mely feltételek az adott ügyben az alábbiak szerint nem állnak fenn.

A perben eljáró bíróságok az ellentmondó nyilatkozatok mérlegelésével jutottak arra az egyező megállapításra, hogy a felek közötti közös gazdálkodás 2001. decemberében szűnt meg. Nem vitásan a felek eltérő nyilatkozatokat tettek a peres eljárás során evonatkozásban. A felperes például 2004. január 26-i jegyzőkönyvben, 2004. március 9-i beadványában, 2005. március 17-i beadványában akként nyilatkozott, hogy a felek közös gazdálkodása 2001. november 30-ával, illetve 2001. decemberében szűnt meg. 2006. január 2-ától kezdődően ezen időpontot azonban már 2001. október 31-ében határozta meg. Az alperes 2004. augusztus 16-i beadványában 2001. október végében jelölte meg a közös gazdálkodás befejezését, későbbi álláspontja szerint a közös gazdálkodás 2001. decemberében szűnt meg. Az alperes apja, mint tanú szerint a közös gazdálkodás 2001. decemberéig állt fenn. Ilyen perbeli előadások mellett a perben eljáró bíróságoknak a közös gazdálkodás megszűnésére vonatkozó egyező álláspontját a Legfelsőbb Bíróság nem találta okszerűtlennek, és így módon felülmérlegelhetőnek.

A Legfelsőbb Bíróság rögzíti, hogy a perben igazságügyi könyvszakértői vélemény, illetve igazságügyi állattenyésztési szakértői vélemény beszerzésre került, amelyeket a perben eljáró bíróságok ítélezésük alapjául elfogadtak és ezt az álláspontjukat a Legfelsőbb Bíróság is mindenben osztotta.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett a másodfokú bíróság álláspontjával tekintetben, hogy az értékesített sertések száma helytállóan került az első fokú ítéletben meghatározásra. A perben eljáró bíróságok elfogadták a perben beszerzett aggálytalan szakértői véleményben írtakat, mely szerint az együtt gazdálkodás idején 965 db állat került értékesítésre, s ezt a felperes perbeli, illetve felülvizsgálati eljárás során tett előadása sem tudta kétségbe vonni. A beszerzett két szakvélemény alapján a perben eljáró bíróságok helyesen határozták meg a felhasznált szója mennyiségét, a fel nem használt szóját pedig az elszámolásnál figyelmen kívül hagyták. Az ítéletek az igazságügyi állattenyésztési szakértői vélemény 12-13. oldalán foglaltakat vették alapul. A perben eljáró bíróságok az alperes által termelt takarmány kukoricát nem vették figyelembe a szakértői véleményben írtakra tekintettel.

A felperes által vitatott számlákkal, illetve azok egyes tételeivel kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság osztotta a perben eljáró bíróságok azon egyező álláspontját, hogy a 2000. szeptember 31-i, 2001. január 23-i és a 2001. március 12-i számlák, - melyek a könyvszakértő megállapítása szerint szabályosak - az állat vásárlások bizonyítására alkalmasak. A 2001. novemberi számlák vitatott részeivel összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság rámutat arra, hogy a korábban kifejtettek szerint a közös gazdálkodás 2001. decemberéig tartott, így ezek a vitatott számlák, számlatételek az elszámolás részét kellett hogy képezzék.

A Legfelsőbb Bíróság az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében foglaltakat nem osztotta. A perben eljáró bíróságok elfogadták azt a szakértői álláspontot, hogy 3,7 kg takarmány elegendő volt 1 kg hizósúly előállításához. A 2006. május 26-i tárgyaláson az alperes kérdései kapcsán további indokok előadásával a szakértő megerősítette a fenti tárgyban adott szakvéleményét, azt pedig a perben eljáró bíróságok elfogadták. Ezen álláspontjuk felülmérlegelésének feltételei az adott eljárásban nem állnak fenn.

A fent kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletet a Pp.275.§ /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati, az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp.270.§ /1/ bekezdése folytán megfelelően irányadó Pp.81.§ /1/ bekezdése alapján a pernyertesség, pervesztesség arányának figyelembevételével kötelezte a felperest a rendelkező részben meghatározott felülvizsgálati perköltség megfizetésére. A felperes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. és 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2007. november hó 19. napján.

*Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Vezekényi Ursula sk. előadó
bíró, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. bíró.*

A kiadmány hiteléül:

*(.....)
Szécsiné Horváth Ildikó
bíróági tisztviselő*